

מי שהפך פרק שני מועד קמץ

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פ"ה מהל'
שמיטה ויובל הל' די
סגן לאון רסו:
ל' ב ג מיי שס הל' יג:
לו ד ה מיי פ"ז מהל'
חגול ומוק הל' א ב ג
סגן עשין ע טושי' ח"מ
סי שפה ספי' א:
ל' ו מיי פ"ז מהלכות י"ט
הלכה כב טושי' א"ח
סי תגלו ספי' יג:
ל' ח ז מיי שס הל' יג
טושי' שס סי
תקנה ספי' ו:
ל' ח מיי שס טושי' שס
סי תקנה ספי' ג:
יט מיי שס פ"ח הלכה
ט טושי' שס סי תמח
ספי' ה:
מא י ב מיי שס הל' טו
טושי' שס סי תמח
ספי' ה:
מב ל מיי שס הל' טו
טושי' שס סי תמח
ספי' ה:

רבינו הנאל

בעי ר' ירמיה, הרי
הצורם אוין במכור,
(י' קנסו בנו אחרי משום
ההוא איסורא דאורייתא
הוא, וכן המוכר עברו
לגור, משום דכל יומא
מפקע ליה ממנות. מכון
מלאכתו במועד, קנסו בנו
אחוריו אל לא, ופשטא,
אי' יוסי ב' חנינא
נקיטין, הטיבה ומת זורעה
בנו אחוריו, אלמא לדידיה
קנסו, לבריה לא קנסו
ר' יוסף (ב' מנ' [מתנ']
אין לוקחין בתים ועבדים
(א' ואבנים, אלא לצורך
[מתעין] לא לצורך המוכר
שאין לו מה יאכל, בעי
ירוש שבר פעולה מאי,
בראש שאין לו לפועל
מה יאכל במועד, כגון
הסופר שאין לו אלא שבר
שטר המקנה וכן כיוצא
בו (המעלים) [הפועלים],
מהו שתיירו לו למכור
ולקנות כדי שיקחו אלו
שכרם, ופשטא דאפילו
לשכר פעולה שרי, ומותבי
רב ששת שלש אומניות
עודן עשין מלאכתו בערבי
פסח חצות, החיישין
כו', ואי ס"ד דכל מי
שאין לו מה יאכל שתינו
לשכר פעולה, לא אומניות
לישתרו, דהא מי שאין
לו מה יאכל וצריך
שכר פעולה שרי, ורב
פפא מתקף הכי, כל
בנין לישתרו, דהא כותל
הגוהה לירשת הרבים
סותרו וכוונה כדרכו מפני
הסכנה, ורביא [מתקף]
כל לבקר לישתרו, דהא
כותבין גיטי נשים כו',
וער רב אשי ארבעה
פירי ארבעה קרמית,
מיעד משום טרתא ולא
במקום
פסידא שרו רבין, ארבעה
עשר משום יום טוב הוא,
מידי דהוי צורך יום טוב
שרו ליה רבין, דלא צורך
יום טוב לא שרו רבין,
וישטמי אמר ר' יוסי בר'
אבין קרנא ואגרא קרן,
(ט' א' ידע דמבין ופחת מן

נטייה או נדיירה. פי' צקונטרס היינו מלאכה שצקרקע
מדרכנן אכל נטלו קוליס אין זו עבודת קרקע וצגיטין
(ד' מד: ושס) פירש צקונטרס דצקוזה מלאכה דרננן וז"ל דליירי
צקוזה תלושים דמזבזרים כל דהו היו דאורייתא דאמרינן בשבת (ד'
אק) התולש עולשין והמורד זרדין
אם ליפות את הקרקע כל שהוא ואע"פ
שאין מכויין ליפות דקאמר התם דפטור
גבי שבת כגון בצרעה דחצירה אכל
גבי שביעית לא בעינן מלאכת מחשבת:
נטייה. פי' צקונטרס זבל
צהמות וצפי' ר"ח

חורש זה חרישה יתירא וצירושלמי
מפרש כן ומ"מ אין נראה שמהא מן
המורה וקשה היכי מוכח מיניה
בצכרות (ד' לד:): צניא לורס און
בצכור דהוי דאורייתא ומוכר עבדו
נמי צפ' השולח (גיטין מד:): הא גבי
עבד דכ"ע (ט) דפקע ממלות חמיר
טפי ואומר ר"מ דצבצעיית חמיר
כדאמר צקדושין פ"ק (ד' כ.) כמה
קשה הצקה של שביעית משום הכי
יש לפשוט כל הני א"ר ראי להסתמיר
טפי (י) מצטום מקום משום דהוי
מזולזלן זה כדאמר (ב' צקנס) הניקין
(ד' ד.) שהיו חשודין על השביעית
לכך מייתי שפיר מיניה:
אין לוקחין בתים עבדים כו' אלא
צורך המועד. פי' הר"ר יוסף
הוא הדין בשאר דברים תריך לנורן
המועד דהא אסור למכור פירות אלא
לנורן המועד אלא רבותא קמ"ל
דאפי' הני יושבין צפרהקא שרי לנורן
המועד ונריך עיון אי תריך (י) הני
לינעא כמו צההיא דפירות כסות
(ד' יג:): מניכס פירות מנריך צגמ'
לינעא אע"פ שאינו צמסנו:

אין מפנין מבית אבית. צירושלמי
ממיר מצית אחר לצינו שערב
לאדם לדור צנלו:
צנצנל

מועד ואי ס"ד שבר פעולה שאין לו מה יאכל שרי כל מלאכות נמי לישתרו
דהא איכא שבר פעולה שאין לו מה יאכל מתקף לה רב פפא אלא מעתה
בנין לישתרי שכן (ט) כותל הגוהה לרה"ר סותר וכוונה כדרכו מפני הסכנה
מתקף לה רבינא אלא מעתה לבקר לישתרי שכן כותבין (י) קידושי נשים
גיטין ושוברין אלא אמר רב אשי מועד ארבעה עשר קא רמית מועד
משום שירחא הוא ובמקום פסידא שרו רבין ארבעה עשר משום צורך
יום טוב הוא מידי דצורך יו"ט שרו רבין מידי דלאו צורך יום טוב לא
שרו רבין: **מתנ'** אין מפנין מבית לבית אבל מפנה הוא לחצרו אין
מביאין כלים מבית האומן אם חושש להם מפנין לחצר אחרת: **גמ'** והאמרת
רישא אין מפנין כלל אמר אביי (י) סיפא אתאן לבית שבחצר: ואין מביאין
כלים מבית האומן: (י) אמר רב פפא בדיק לן רבא תנן אין מביאין כלים
לצורך המועד ורמינהו מוליכין ומביאין כלים מבית האומן ואע"פ שאינו
איבעית אימא הא והא בחולו של מועד כאן במאמינו כאן בשאינו מאמינו
והתניא

לרס און צכור. תתך מאזנו מעט כדי שיהא צעל מוס ויהא מותר
לו ואסור לעשות כן משום מוס לא יהיה צו (ויקרא כג) כלומר לא
תעיל צו מוס ואם העיל צו מוס קנסוהו רבנן דלא יהנה ממנו ואם מת
אין צניו נהנין ממנו: **משום דאיסורא דאורייתא הוא.** אכל הא
דכוון מלאכתו צמועד דלאו איסורא
דאורייתא הוא דהא צלל מתכוין מותר
לגמרי: **מכר עבדו ועבד כוכבים.**
קנסוהו רבנן ויאל לחירות דלי צרח
מן העובד כוכבים אין ישראל יכול
לכופו לעבדותו ואם מת אין צניו
יכולין לכופו: **דכל יומא מפקע ליה**
ממלו. דכל זמן שהוא צרשות העובד
כוכבים אינו עוסק בצמות: **גברא.**
דמתכוון לעשות מלאכה קנסו רבנן
שלא ליהנות ממנה: **מונא קנסוה**
רבנן. ואפילו צניו אין יכולין ליהנות
ממנה: **שקוולה.** נטלו ממנה
קוליס שבה: **נטייה.** נוצלה שהולך
הוצל בעגלות ומשאות: **נדיירה.** על
די ליר צהמה (י) לוצלה עבודת
קרקע היא (מדלנה). כל הני מדרכנן
נינהו ואע"פ קנסו דלא תורע
למולאי שביעית: **טימא טרוסיו.**
של חצירו קנסו דחייב לפרעו:
היוק שאינו ניכר הוא. דהא צענייה
הוא: **שכר פעולה שאין לו מה יאכל.**
שאין לו לפועל מה יאכל: מהו. שיתן
לו מלאכה ולשכרו כדי שיהא לו מה
לאכול: **לאסויי מאי.** אי נמוכר הא

תני ליה לנורן (א) המועד אלא לאסויי
שכר פעולה שאין לו מה יאכל
דמכת: **פרושי קא מפר.** לנורן
(ב) המועד כיצד כגון שאין לו למוכר
מה יאכל ולעולם לא תיפשוט מינה
לשכר פעולה: **ואם אינו מאמינו.**
מורה ללוה: **שאין לו מה יאכל לאסויי**
מאי. אם משום ליה הא קאמר אם
אינו מאמינו מותר והכא לא מלי
לתרוי פרושי קאם מפרש דהכי
מיתרמי מילתא דלא אינו מאמינו
שאין לו מה יאכל לאו מילתא היא דהא
מותר בלאו הכי: **לאו לאסויי שכר**
פעולה. שאין לו לסופר מה יאכל
שרי בחולו של מועד: **כל מלאכה נמי**
השאר. צערב הפסקא דהא אישתרי
שכר פעולה בחולו של מועד. אלא
תיפשוט מיניה דשכר פעולה שאין לו
מה יאכל אסור בחולו של מועד:
מתקף אר רב פפא. ארר שש
פריך מדפריך מהאי דמתן שלש
אומניות עושין מלאכה צערבי פסקים
כו' אלמא סבר כל מלאכה שרשאי
אתה לעשות בחולו של מועד עושין
אותה צערב הפסקא: **א"ר צניו**
ליספרי. צערב הפסקא דהא כותל הגוהה
לרה"ר מותר לצינו בחולו של מועד:
מתקף אר רב פפא. סבר נמי כרצ פפא:
ה"ג אלא אמר רב אשי: משום לורן י"ט.
שרי כגון הני ג' אומניות ותו לא והוא

הדין אם אין לו מה יאכל דאין לורן י"ט גדול מזה: **מתנ'** אכל מפנה הוא לחצרו. והא משמע ליה עכשיו שמיצא מצית שצחלר אחרת לחצרו: **אם**
חושש. שמה יגבנו: **גמ'** והא אמרת רישא אין מפנין. מצית לבית: **סיפא אסתן לצינו שצחלר.** והכי קמתי מפנה הוא מצית שצחלר לחצרו: **צדיק לו.**
אי ידעינן לתרוי: **צ"ד.** מוליכין ומביאין כלים: **בחולו של מועד.** אין מביאין: **לאן במאמינו.** לאומן אין מביאין דשלל לנורן הוא: **אין מאמינו.** מביאין:
קרנא יובין, ואי לא לא יובין. ר' חניא חברין דרבנן אמר פרקמטיא גיבת מנכסי יתומים קטנים. הוין בעי
למינה שיש עדים יודעין הא אין עדים יודעין עשית כפקודין, כך אנו אומרים, פקודין לא ניתנה לבנות מנכסי
יתומין קטנים. מה בינה למלה, מילה להוציא ניתנה וזו לא ניתנה להוציא. אמר ר' אבא בר ממל אילו היה
מי שיגנה עמי, הייתי מחר המלאכה, כלום אסור המלאכה בחולו של מועד, אלא שיהו אובליין ושותין וריגים
בחדה, והאינא אובליין ושותין ופוחזין. ר' יהושע בן לוי שאל לר' שמעון בן לקיש מהו ליקח בתים מן
הגוי בשבת, אמר ליה, תני בשבת מותר, כיצד עושה, מראה לו כיסין של דגירים והגוי חותם ומעלה בערכאין,
וכן [מצנין] שנכבשה ירוחו בשבת, שנא' כה תעשה ששת ימים, וכתיב וביום השביעי חטובת את העיר שבע
פעמים. וכתיב עד דרתה, אפי' כבשת. פסקא אין מפנין מבית לבית אבל מפנה הוא בבית שבצירוי, ירושלמי
אין מפנין לא מדידה נאה לדידה נאה ולא מדידה נאה לדידה כעורה ובתוך שלו (יש לו) מדידה נאה של חבירו
לקבר, ממכרוב למכרוב ולא מכרוב לבויו, ואין צריך לומר ממכרוב לבויו. ובתוך שלו אפילו מעורה לבויו, ערב
ומקשינן, והתנין מוליכין ומביאין מבית האומן. ופרקי', הא בארבעה עשר מתני' דהכא בחולו של מועד.

(א) שביעית פ"ד מ"ז גיטין
מד: (בכורות לד:): (ג) ו"ג'
פרשי' עיבזנן ה. צ"ב
והאמר ר"ג, (א) גיטין מד:
בכורות לד: (ד) גיטין ג.
ו"ג', (ה) לקמן יו:
(ו) פסקים נה. [נוספתא שס
פ"ג, (ז) פסקים נה:
(ח) [לעיל ת:]: (ט) [לעיל ז:
ע"ש, (י) לקמן יח:
(יא) פסקים נה: (ב) צ"ל
צקרק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם אינו מאמיני
או מינה או מוקף וי"ב'
מפרשי' משמע דלא גרס
או: (ב) רש"י ד"ה נדיירה
ע"י דיר צהמה נידובלה
עבודת קרקע: (ג) ד"ה
לאמרי יו' הא טנא ליה
לנורן המוכר אלא לאסויי:
(ד) ד"ה פרושי קא מפרש
לנורן המוכר לנורן:
(ה) תוספות ד"ה נטייה
פי' כי גבי עבד דכילי
עלמא דמפסק ליה ממנות
חמיר טפי: (ו) בא"ד דהו'
להחמיר טפי בשביעית
מנשום מקנס: (ז) ד"ה אין
לוקחין כו' וי"ט' אי תריך
בהני לנעא כו' וההיא
לעיל גבי מנכסי:

מוסף רש"י

צורם ארזן כבוד. הן
דמצינן לו כבכורות כסן
היורס און הצבור עבדי
משום כל מוס לא יהיה
צו, דאמרינן התם לא
יטמו עולמית, ומציען לא
זרם ומת מוס יאקנסו
צו אחרי, ואם תימני
לומר כהיא דקדושה,
הא דהכא לא מייפסק
לן מינה דהתם קא עבד
צוה איסורא דאורייתא
(גיטין טד:). ואם תמני
לומר מבר עבדו לעובד
כוכבים. עבדו נטיין
דמוכר עבדו עבדו
קיימא לן קנסין אומ'
לדודמו עד עשרה דמי, ו
ומיניעין לן האם אם
מת המוכר מוס למועד
צו אחרי, אם תימני
לומר ולמיפסק צההיא
דקנסין, התם דינא הוא
דכל יומא מפקע ליה
ממלות (בכורות לד:). שדה
שנתקוצה בשביעית
שנטל קולה ממנה שיש
הלשין ומפוחזין זה (שם)
יעלו ממנה קוליס וברקוין
ליפותה וזו עורת
קרקע מן המורה, לא
קנסוהו ומיעד למולאי
שביעית (גיטין טד:): לליכא
למיקנן מידי דהא על עבד
בשיעית עבודה שחובה
(בכורות טז:). נטייה
מדלגה ע"י עגלות ומשאות
של זבל וכו' (גיטין גיטין
שם). וכן נדיירה. על
די ליר צהמות שנעמדין
ומשפיעין אותה חש או
חדשים כדי לנלה (שם)
(שם). או תוריר למוציא
שביעית. לקנסין ועבד
עבודה שחובה שביעית
(בכורות שם). נקשינן.

(א) רבינו ר' יוסף גורם צמסנו ואנסי וביה הגי' צמסנו שייך צמסנו ע"ש. (ב) צמסנו הגי' צמסנו אין ידע לזמן מלא והוא פסח מן קרנא וכו' וע"ש במפרש.